Alexander Solženicyn (1918 – 2008): Jeden den Ivana Děnisoviče (1962)

Struktura zkoušky:

I. Beletristický text:

A. Literární druh a žánr, umělecký směr / tvůrčí skupina, literárněhistorický kontext, údaje o autorovi ve vztahu k dílu;

B. 1. Doba a místo (děje);

2. Hlavní postavy a jejich charakteristika;

3. Námět, témata, hlavní motivy;

4. Zvláštnosti kompozice;

C. Jazykové zvláštnosti a kulturní souvislosti.

Po celém staveništi, i tady v teplárně, je zřetelně slyšet, jak zvoní o kolejnici. Padla! A my ještě máme malty, až bůh brání. To jsme to přehnali!...

„Maltu, honem, maltu! volá Ťurin.

A dole právě namíchali plnou míchačku! Teď se musí zdít, jiné východisko není. Kdyby maltu nedobrali, můžou zítra míchačku rovnou rozmanžírovat a strčit si ji za klobouk. Malta v ní ztuhne na kámen a nevylomíš ji ani krumpáčem.

„Teď mě v tom nenechte, chlapci!“ volá Šuchov.

Kildigs dostal vztek. Nemá rád, když se šturmuje. Říká, že u nich v Lotyšsku pracovali pěkně pomalounku, a všichni byli bohatí. Ale dře taky jako ras, co mu zbývá!

Zdola přiběhl Pavlo – zapřáhl se do nosítek, v ruce má lžíci. Jde taky zdít. Pojedou na pět lžic.

Teď jen honem zadělávat spáry! Šuchov si předem od oka odhadne, jakou cihlu potřebuje na spáru, a strká Aljošovi kladívko.

„Tady máš, sekej! Přisekávej!“

Práce kvapná, málo platná. Teď, když najednou začali všichni honit čas, Šuchov už se neštve, hlídá zeď. Seňku přehodil nalevo, sám přešel napravo, k hlavnímu rohu. Teď kdyby se ze´d uhnula, nebo kdyby zpackali roh, tak je malér, zítra na půl dne práce.

II. Nebeletristický text:

A. Funkční styl, obsah, účel, vztah k prvnímu textu;

B. Jazykové apod. zvláštnosti.

Gulag.cz:

Virtuální prohlídka táboru Gulagu a nalezených předmětů je výsledkem tří českých expedic (2009, 2011, 2013), mapujících v nejodlehlejších částech Sibiře pozůstatky pracovně-nápravných táborů podél tzv. Mrtvé trati - transpolární železnice budované vězni Gulagu v letech 1947 - 1953. Ta měla v délce téměř 1500 kilometrů spojit města Salechard a Igarka a měla označení Stavba Gulagu č. 501 a 503. Pracovalo na ní odhadem 100 tisíc vězňů v desítkách táborů. Díky velkým vzdálenostem a opuštěnosti oblasti severní Sibiře se mnohé z těchto táborů dochovaly do dnešních dnů – celá stavba byla opuštěna záhy po smrti Stalina v březnu 1953.

Celkem jsme zmapovali 17 opuštěných táborů v různém stadiu rozkladu – od takřka spálených či neznatelných pozůstatků zarostlých v tajze po skvěle dochované tábory, které nestihli rozebrat ani místní lovci či rybáři. Pro účely virtuální prohlídky jsme v září 2013 dokumentovali tábory na 150kilometrovém úseku trati mezi zaniklým městem Jermakovo na Jeniseji, řekou Turuchan, osadou Janov Stan a říčkou Bolšaja Bludnaja. Vzhledem k tomu, že ani v jednom z těchto táborů se nedochovaly zdaleka všechny typy baráků, byli jsme nuceni sestavit virtuální „Lágr u Mrtvé trati“ z prohlídek nasbíraných celkem v pěti různých táborech – podle toho, kde se jednotlivé typy baráků zachovaly nejlépe.